

TULLILAITOKSEN TALOUSARVIOEHDOTUS VUODELLE 2004

16.05.2003

TULLILAITOKSEN TULOARVIOESITYS VUODELLE 2004

OSASTO 11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

11.08. Valmisteverot

01. Tupakkaverot (perustelut muistiossa n:o 1)

Momentille arvioidaan kertyvän 512 000 000 euroa.

S e l v i t y s o s a: Vero perustuu tupakkaverolakiin (1470/1994).

2004 tuloarvio.....	512 000 000 e
2003 tuloarvio.....	604 000 000 e
2002 tilinpäätös.....	599 964 325 e

04. Alkoholijuomaverot (perustelut muistiossa n:o 1)

Momentille arvioitava verokertymä jätetään avoimeksi nojaten valtiovarainministeriön vero--osaston kirjeeseen 24.4.2003.

S e l v i t y s o s a:

2004 tuloarvio.....	0 000 000 000 e
2003 tuloarvio.....	1 355 000 000 e
2002 tilinpäätös.....	1 338 238 877 e

05. Virvoitusjuomaverot (perustelut muistiossa n:o 1)

Momentille arvioidaan kertyvän 35 100 000 euroa.

S e l v i t y s o s a: Vero perustuu virvoitusjuomaverolakiin (1474/1994, muut. 1092/1998). Perusveron määrä on 0,045 euroa litralta. Lisäksi tuotteen pakkauksesta riippuen virvoitusjuomista voidaan kantaa lisäveroa 0,16 tai 0,67 euroa litralta.

2004 tuloarvio.....	35 100 000 e
2003 tuloarvio.....	33 000 000 e
2002 tilinpäätös.....	34 800 434 e

07. Energiaverot (perustelut muistiossa n:o 1)

Momentille arvioidaan kertyvän 2 956 000 000 euroa.

S e l v i t y s o s a: Vero perustuu nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettuun lakiin (1472/1994) sekä lakiin sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta (1260/1996).

2004 tuloarvio.....	2 956 000 000 e
2003 tuloarvio.....	2 900 000 000 e
2002 tilinpäätös.....	2 756 404 368 e

11.10 Muut verot

08. Jätevero (perustelut muistiossa n:o 1)

Momentille arvioidaan kertyvän 46 000 000 euroa.

S e l v i t y s o s a: Vero perustuu jäteverolakiin (495/1996, muut. 1157/1998). Veron määrä on 23 euroa yleiselle kaatopaikalle toimitetulta jätetonnilta.

2004 tuloarvio.....	46 000 000 e
2003 tuloarvio.....	47 000 000 e
2002 tilinpäätös.....	31 838 933 e

11.19 Muut veronluonteiset tulot

08. Öljyjättemaksu (perustelut muistiossa n:o 1)

Momentille arvioidaan kertyvän 3 400 000 euroa.

S e l v i t y s o s a: Maksu perustuu öljyjättemaksusta annettuun lakiin (894/1986). Maksu on 4,2 snt/kg. Öljyjättemaksulla rahoitettavat vastaavat menot on merkitty momentille 35.10.60 ja 65.

2004 tuloarvio.....	3 400 000 e
2003 tuloarvio.....	3 364 000 e
2002 tilinpäätös.....	3 642 154 e

Muistio nro 1

VALMISTEVEROJEN KULUTUS- JA TUOTTOARVIOT VUODELLE 2004

11.08. Valmisteverot (arviot tehty 8.5.2003)

01. Tupakkavero

Vuoden 2002 tasosta tupakkatuotteiden verollisen kulutuksen arvioidaan laskevan 15 % rajoitusten poistuttua vuonna 2004 toisesta jäsenvaltiosta Suomeen saapuvan yksityishenkilön verotta mukanaan omaa käyttöönsä varten tuotavien tupakkatuotteiden osalta.

Kulutusarvio	Tuottoarvio		
	Vähittäismyyntihinta me	Vero me	
Savukkeet, milj. kpl	4186	789	457
Sikarit, milj. kpl	73,5	34,5	7,6
Piippu- ja savuketupakka ja savukkeiksi käärittävä hienoksi leikattu tupakka, t	806	77,7	41,7
Savukepaperi, t	53,1	10,5	6,3
Yhteensä			512,6 ~ 512

Vähittäismyynnin arvon laskemisessa lähtökohtana on käytetty vuoden 2002 keskimääräisiä hintoja. Veromäärät on laskettu 1.1.2003 voimaan tulleilla veroperusteilla eli 50 % savukkeiden (+ 15,13 e/1 000 kpl), 22 % sikareiden, 60 % savukepaperin, 48 % (+ 3,62 e/kg) piippu- ja savuketupakan ja 50 % (+ 3,62 e/kg) savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan vähittäismyyntihinnasta.

04. Alkoholijuomavero

Valtiovarainministeriön vero-osasto on kirjeellään 24.4.2003 ilmoittanut, että alkoholin matkustajatuontikiintiöt tulevat muuttumaan vuoden 2004 alussa. Samassa yhteydessä kun matkustajatuontikiintiöt muuttuvat, tullaan harkitsemaan myös alkoholijuomien valmisteverotusta. Edellä mainittujen seikkojen vuoksi valtiovarainministeriö katsoo, ettei tullilaitoksen talousarvioehdotukseen vuodelle 2004/11.08.04 (alkoholijuomavero) ole tarpeellista sisällyttää alkoholijuomaveron tuloennustetta.

05. Virvoitusjuomavero

Virvoitusjuomaveron alaisten tuotteiden kulutuksen arvioidaan pysyvän vuoden 2002 tasolla. Tuottoarviossa veroperusteena on käytetty 1.1.2003 voimaan tulleita veroperusteita: perusvero 4,5 snt/l ja kiinteässä muodossa olevat juoma-aineet 34 snt/kg sekä lisävero 67 snt/l tai 16 snt/l, jos vähittäismyyntipäällys on raaka-aineena hyödynnettävä. Lisäveron tuotoksi on arvioitu noin 1,8 milj. euroa/vuosi. Mikäli juomapakkausvero tulee voimaan, se poistaa virvoitusjuomien lisäveron.

Kulutusarvio milj. litraa	Tuottoarvio me		
	Perusvero	Lisävero	Yhteensä
740	33,3	1,8	35,1

07. Energiaverot

Polttoaineiden kulutusarviot perustuvat KTM:n ja Öljy- ja Kaasualan Keskusliiton kulutusennusteisiin. Tuottoarviossa veroperusteina on käytetty 1.1.2003 voimaan tulleita veromääriä: lyijytön reformuloitu moottoribensiini 58,08 snt/l, rikitön dieselöljy 31,59 snt/l, kevyt polttoöljy 6,71 snt/l, raskas polttoöljy 5,68 snt/kg, sähkö, veroluokka I 0,73 snt/kWh ja veroluokka II 0,44 snt/kWh, kivihiilet 43,52 e/t, polttoturve 1,59 e/MWh ja kaasumainen maakaasu 1,82 snt/nm³. Mäntyöljyn verollinen käyttö ei ole merkittävää. Kulutusarviossa on otettu huomioon polttoaineiden veroton käyttö sähkön tuotantoon.

Kulutusarvio		Tuottoarvio me
Lyijytön moottoribensiini milj. l	2525	1466
Dieselöljy milj. l	2 267	716
Kevyt polttoöljy milj. l	2 840	191
Raskas polttoöljy milj. kg	1 062	60
Sähköenergia Twh		
Teollisuus II	45	198
Kotitaloudet I	37	270
Kivihiili milj. t	1,4	61
Polttoturve milj. Twh	10	15,9
Maakaasu, kaasumainen milj. nm ³	2401	43,6
./. Kasvihuone-, alusliikenne- ja sähköntuotannon tuki		65
Yhteensä		2956,5 ~ 2956

11.10 Muut verot

08. Jätevero

Veroa kannetaan (495/1996, muut 1157/1998) yleiselle kaatopaikalle toimitetusta jätteestä. Veron määrä on 23,00 e/t. Verosta on vapautettu saastunut maa-aines, joka voidaan sijoittaa kaatopaikalle, keräyspaperin puhdistuksessa syntyvä siistausjäte, voimalaitosten rikinpoistojäte ja lentotuhka ja kaatopaikalla hyödynnettävä jäte lukuun ottamatta lasijätettä ja halkaisijaltaan yli 150 millimetrin kokoisista kappaleista koostuvaa betonijätettä. Tuottoarvio on laskettu 1.1.2003 voimaan tulleilla veroperusteilla.

Kulutusarvio milj. t	Tuottoarvio me
2	46

11.19. Muut veronluonteiset tulot

08. Öljyjättemaksu

Öljyjättemaksun tuotolla katetaan öljyjätehuollosta aiheutuvat menot. Maksua kannetaan voiteluöljyistä, -rasvoista ja eräistä voiteluvalmisteista. Näiden kulutus arvioidaan 82 000

tonniksi/vuosi. Tuottoarviossa on maksuperusteena käytetty 1.1.2003 voimaan tullutta maksua 4,2 snt/kg.

Kulutusarvio milj. kg	Tuottoarvio me
82	3,4

TULLILAITOKSEN SEKALAISET TULOT

Vuonna 2002 momentille kertyi 8 969 028 euroa. Maksullisen suoritetoiminnan tuloja oli 6 534 950 euroa, joista julkisoikeudellisesti hinnoiteltuja suoritetuloja oli 5 346 492 euroa ja liiketaloudellisesti hinnoiteltuja suoritetuloja 1 188 458 euroa. Kantopalkkiotuloja oli (ei sis. EU--kantopalkkiota) 1 477 045 euroa ja muita tuloja 957 033 euroa.

Tullilaitoksessa tehtiin vuonna 2002 otantatutkimus suoritteiden vaatimien työpanosten ja sen perusteella laskettavien suoritekohtaisten omakustannushintojen tarkistamiseksi. Korjattu maksupäätös on voimassa 1.1.2003 - 31.12.2004. Osa julkisoikeudellisista suoritteista on kohtuussyistä hinnoiteltu omakustannushintaa alhaisemmaksi. Julkisoikeudellisten suoritteiden osalta tuloarvio vuodelle 2004 arvioidaan 4 503 000 euroksi.

Tullilaitoksen liiketaloudellisista suoritteista valtaosalle on asetettu 7 prosentin kannattavuustavoite. Liiketaloudellisesti hinnoiteltavissa suoritteissa on osa suoritteita, jotka on hinnoiteltu omakustannushintaisiksi ja laitoksen suurin yksittäinen julkaisu THT on hinnoiteltu alle omakustannushinnan, mikä osaltaan vaikuttaa kannattavuustavoitteeseen (arvioitu alijäämä THT on noin 15 000 euroa). Tullilaitoksen liiketaloudellisten suoritteiden kannattavuustavoite vuonna 2004 arvioidaan 4,9 prosentiksi ja suoritteista arvioidaan kertyvän tuloja 1 139 000 euroa vuonna 2004.

Julkisoikeudellisten ja liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma:

MAKSULLISET SUORITTEET YHTEENSÄ TUOTOT	TP 2002 6,535	TA 2003 5,575	TMAE 2004 5,642
KUSTANNUKSET			
ERILLISKUSTANNUKSET			
- Aineet ja tarvikkeet ja tavarat	87	83	85
- Henkilöstökustannukset	3,550	3,022	3,107
- Vuokrat	325	289	298
- Palvelujen ostot	101	95	98
- Muut erilliskustannukset	576	820	845
Erilliskustannukset yhteensä	4,640	4,309	4,432
KÄYTTÖJÄÄMÄ	1,895	1,266	1,210
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista:			
- Tukitoimintojen kustannukset	1,173	1,023	1,054
- Poistot	303	250	258
- Korot	57	49	50
Osuus yhteiskustannuksista	1,533	1,322	1,362
KOKONAISKUSTANNUKSET	6,173	5,631	5,794
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / (ALIJÄÄMÄ)	362	-56	-152
Kate (+ylijäämä/-alijäämä kustannuksiin) %	5.9	-1.0	-2.6

Muiden viranomaisten puolesta kannettavien maksujen kantopalkkioista arvioidaan kertyvän 2 730 000 euroa vuonna 2004. Kantopalkkiosta 1 100 000 euroa arvioidaan kertyvän sopimuksesta, jonka perusteella Belgian tulli tilittää puolet EU:lta saamastaan kantopalkkiosta Suomelle perustuen Belgian ja Suomen tekemään sopimukseen Toyota -autojen tuontitullauksista. AKE:n kantopalkkioksi arvioidaan 640 000 euroa ja muiden kantopalkkioiden osuudeksi 40 000 euroa.

Muiden sekalaisten tulojen kertymäksi arvioidaan vuodelle 2004 on 950 000 euroa, josta virhemaksujen osuudeksi arvioidaan 850 000 euroa ja muiden sekalaisten tulojen määräksi 100 000 euroa.

Vuoden 2004 arviot perustuvat edellä mainittuihin maksupäätöksen muutoksiin ja oletukseen, että maksullisen suoritetoiminnan kysyntä noudattaa valtaosalta suoritteita vuoden 2002 tasoa.

Momentille arvioidaan kaikkiaan kertyvän tuloja 9 322 000 euroa.

Pääluokka 28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

40. Tullilaitos

Selvitysoasa: Tullilaitos määrää ja kantaa tehtäväalueellaan tullit, verot ja muut maksut oikein, edistää ulkomaankaupan sujuvuutta ja yleistä turvallisuutta torjumalla luvatonta tuontia ja vientiä sekä muuta rikollisuutta ja huolehtii kansallisesta ja Euroopan unionin edusta sekä elinkeinoelämän tietotarpeista samoin kuin kauppa-, kilpailu- ja maatalouspoliittisten velvoitteiden täytäntöönpanosta.

Fiskaalisissa tehtävissään tullilaitos pyrkii

- määräämään tullit, verot ja maksut oikein ja yhdenmukaisesti,
- kehittämään toimintamalleja niin, että fiskaalisten tehtävien toimittaminen ja seuranta tapahtuu tehokkaasti ja hyödyntämällä enenevässä määrin automaattisia menettelyjä.

Ulkomaankaupan edistämistehtävissään tullilaitos pyrkii

- edistämään ulkomaankaupan sujuvuutta ja parantamaan asiakaspalvelua automatisoimalla tullimenettelyihin liittyvien ilmoitusten käsittelyä sekä määrittelemällä ja toteuttamalla asiakasstrategian,
- tukemaan Suomen esityksiä ja toimenpiteitä pohjoisen ulottuvuuden kehittämiseksi samoin kuin yhteisön pyrkimyksiä kehittää tulliyhteistyötä Venäjän federaation kanssa sekä edistämään tullisujuvuutta Venäjän federaation kanssa,
- tyydyttämään yhteiskunnan ja unionin tietotarpeet tuottamalla luotettavia, monipuolisia ja ajantasaisia ulko- ja sisäkaupan tilastoja sekä harjoittamalla asiakaslähtöistä tietopalvelua elinkeinoelämän, kansalaisten, kansainvälisten järjestöjen, viranomaisten ja muiden yhteisöjen tarpeisiin.

Yhteiskunnan suojaamistehtävissään tullilaitos pyrkii

- torjumaan korkeasti verotettuihin tuotteisiin kohdistuvia yhteisö- ja veropetoksia sekä muuta talousrikollisuutta harmaan talouden ja talousrikosten torjuntaohjelman tavoitteiden ja menettelytapojen mukaisesti,
- suojaamaan yhteiskuntaa keskittämällä voimavaroja erityisesti huumeiden, aseiden, ydinainesten ja muiden radioaktiivisten aineiden sekä ympäristölle vaarallisten tuotteiden maahantuonnin estämiseen ja
- huolehtimaan maahantuontiin liittyvistä kuluttajansuojelun tarpeista ja
- toimeenpanemaan terrorismin vastaisia toimenpiteitä EU:ssa yhteisesti päätettävien suuntaviivojen ja toimien mukaisesti

Tullilaitoksen resurssien jakautuminen päätehtävittäin

	vuosi 2002		vuosi 2003		vuosi 2004	
	htv	1000 e	htv	1000 e	htv	1000 e
Ulkomaankaupan sujuvuus	956	41 964	1 008	46 164	1 008	47 056
Yhteiskunnan suojaaminen	429	19 701	444	21 275	489	23 726
Fiskaalisuus	461	21 441	506	24 525	506	25 056
Tuki	582	31 012	591	32 931	590	33 534
Yhteensä	2 428	114 118	2 549	124 895	2 593	129 372

Tuki sisältää : Hallinnon, koulutuksen, tietotekniikan, tietopalvelun ja tilastoinnin.

Tullilaitoksen tunnusluvut vuosilta 2001 - 2004

	2001 TP	2002 TP	2003 TA	2004 TMAE
Menot	90.8	100	109.4	113.4
Htv	97.3	100	105.0	106.8
Työpanoksella painotetut suoritteet	94.1	100	110.7	111.2
Työntuottavuus	96.7	100	105.4	104.1
Taloudellisuus (menot/painotetut suoritteet)	96.5	100	98.9	102.0

Tullilaitoksen kantamat verot ja maksut

EU:n laajenemisen vielä ennakoimattomien vaikutusten - mm. kandidaattimaiden kesken olevien kansanäänestysten sekä mahdollisten verotasomuutosten ja siirtymäsäännösten - vuoksi tullilaitoksen kantamien verojen ja maksujen kokonaismäärän arvoiminen on hyvin epävarmaa ja lisäksi valtiovarainministeriö on antanut Tullihallitukselle luvan esittää arvio autoverojen kantomäärästä myöhemmin keväällä 2003, joten arviota tullilaitoksen kantamien verojen ja maksujen kokonaismäärästä ei esitetä.

Osa tullilaitoksen julkisoikeudellisista suoritteista - Emotr-vientitukiselvitys, Tullihallituksen ennakkoratkaisut ja osa Tullihallituksen päätöksistä - myydään omakustannushintaa alhaisemmalla hinnalla. Perusteena Emotr-vientimaksujen omakustannushintaa alhaisemalle suoritehinnalle on kotimaisen elinkeinotoiminnan edistäminen. Tullihallituksen ennakkoratkaisujen omakustannushintaa alhaisemman suoritehinnan perusteena on pyrkimys edistää ennakkoratkaisujen pyytämistä epäselvissä tapauksissa ja siten välttää jälkijätteen tapahtuvia jälkikantoja tai oikaisuja verovelvollisen hyväksi ja mahdollisesti oikeuskäsittelyjäkin. Tullihallituksen joiden rekisteröintejä koskevien päätösten kohdalla perusteluna omakustannushintaa alhaisemmalle suoritehinnalle on ennen kaikkea yksinkertaistettujen menettelyiden tuomat kustannussäästöt ja nopeusedut sekä asiakkaille että tullilaitokselle.

21. Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v.)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 129 412 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon lisäyksenä Tupo-ratkaisun vaikutus 2 704 000 euroa, EMCS-järjestelmän rakentamisesta 172 700 euroa, Itärajan toimipaikkojen kehittämisestä 2 337 000 euroa ja liikuteltavien läpivalaisulaitteiden henkilöstöstä 466 500 euroa sekä vähennyksenä autoverotuksesta 202 000 euroa ja siirtolupien ja -vakuutusten myöntämisestä 60 500 euroa.

Käyttösuunnitelma:

Palkkaukset 100 850 100

Muut kulutusmenot 24 124 500

Investoinnit 4 997 800

Vähennykset:

EU-tuet 600 000

Huumekoiratoiminta	30 000
=====	
Yhteensä	129 342 200
2004 määräraha	129 412 000
2003 I lisäbudjetti	6 750 000
2003 määräraha	116 164 000
2002 tilinpäätös	114 117 781

70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään määrärahaa 880 000 euroa. Vuoden 2004 määrärahaa saa käyttää Lipre-välineistön ja vuoden 2003 määrärahaa liikuteltavan läpivalaisulaitteen hankintaan ja ylläpitomenoihin.

Selvitysosa: Valvontatoimintaa palvelevan rekisterikilpien ja konttien tunnistusjärjestelmän avulla pystytään tehokkaasti ja varmasti erottamaan liikennevirroista ne ajoneuvot ja kontit, jotka halutaan pysäyttää eri rekistereissä olevien hälytysten vuoksi.

2004 määräraha	880 000 euroa
2003 määräraha	4 000 000 euroa

Muistio nro 2.

MOMENTTI 28.40.21

1. Voimavarat

Voimavarojen mitoituksessa on lähtökohtana pidetty vuoden 2003 talousarviota, vuoden 2003 I lisätalousarviota valtiovarainministeriön esityksen mukaisena ja vuosien 2004 - 2007 toiminta- ja taloussuunnitelmaa.

1.1. Henkilöstö

Tullilaitoksen htv-määrän ja palkkausten toteutunut ja arvioitu kehitys vuosina 2002 - 2004 on esitetty liitteenä 1 olevassa menolaskelmassa.

Tullilaitoksen esittämä htv-kehitys vuodelle 2004 on 2 593 henkilötyövuotta, missä htv-määrän muutos verrattuna vuoteen 2003 I lisäbudjetin jälkeen on seuraava:

	TAE vuodelle 2004
Autoverotus	-3,6 htv
EMCS	3 htv
Itäraja	33 htv
Liikkuvan läpivalaisulaitteen käyttöhenkilöstö	12 htv

1.2. Toimintamenot

Tullilaitoksen nettomääräinen määrärahakehysesitys vuodelle 2004 on 129 412 000 euroa. Tullilaitoksen vuodelle 2004 ehdottaman määrärahakehyyksen ja valtioneuvoston TTS-käsittelyn yhteydessä tullilaitokselle myöntämän määrärahakehyyksen 125 612 000 euron erotus on 3 800 000 euroa, jota Tullihallitus ehdottaa lisättäväksi vuoden 2004 määrärahoihinsa verrattuna TTS-menettelyssä vuodelle 2004 jo vahvistettuun määrärahakehyykseen. Määrärahojen lisäystarve muodostuu Tuporatkaisusta, autoverotuksesta, EMCS-järjestelmän kehittämisestä, siirtolupien ja -vakuutusten myynnistä aiheutuvien menojen kattamisesta, itärajan rajanylityspaikkojen kehittämisestä ja liikkuvien läpivalaisulaitteiden käyttöhenkilöstöstä.

1.3. Toimintamenojen muutosten erittely

1.3.1. Tupo

Vuoden 2002 lopulla tehtiin tuporatkaisu vuosille 2003 ja 2004. Vuoden 2003 osalta Tupo-ratkaisun aiheuttama palkkausmenojen kasvu 2 750 000 euroa on esitetty lisättäväksi tullilaitoksen määrärahoihin I lisätalousarviossa vuodelle 2003. Tupo-ratkaisun tuomaa palkkausmenojen kasvua **2 704 000 euroa** vuonna 2004 esitetään lisättäväksi tullilaitoksen määrärahoihin vuodelle 2004.

1.3.2 Autoverotus

Uusi autoverolaki on tullut voimaan 15. toukokuuta 2003. Se on tuonut mukanaan merkittäviä muutoksia, joita ovat verotusmenettelyjen olennainen muuttaminen uuden autoverolain soveltamiseksi, aikaisemmin tehtyjen (arviolta 30 000) verotuspäätöksen oikaiseminen EY-tuomioistuimen ja korkeimman hallinto-oikeuden päätösten johdosta ja autoverotuksen tietojärjestelmien uusiminen. Nämä muutokset aiheuttavat merkittäviä lisäkustannuksia tullilaitokselle.

Vuoden 2002 II lisätalousarviossa tullilaitokselle myönnettiin 1 007 000 euron määräraha autoverotuksen muutoksista aiheutuvien menojen hoitamiseksi sinä vuonna. Vuoden 2003 I lisätalousarvioesityksessään Tullihallitus esitti tarkemmat laskelmat autoverotuksen muuttumisen arvioiduista kustannusvaikutuksista ja pyysi vuodelle 2003 rahoituksen sille kustannustason kasvulle, joka tulee vuonna 2002 myönnetyn 1 007 000 euron lisäksi. Eduskunta ei ole vielä käsitellyt lisätalousarviota, joten tässä vaiheessa ei ole varmuutta myönnettävistä määrärahoista, mutta vuoden 2004 talousarvioehdotuksen valmistelussa on lähtökohdaksi otettu valtiovarainministeriön esityksen mukainen summa 2 950 000 euroa.

Autoverotus jatkuu uudistetun autoverolain mukaisena myös vuonna 2004. Tullihallituksen laskelmien mukaan muutos vuoden 2004 resurssitarpeessa verrattuna edelliseen vuoteen on seuraava:

- Uusien ja käytettyjen ajoneuvojen verotus: - 6 htv (- 233 000 euroa), osuus muista toimintamenoista - 104 000 euroa, vaikutus yhteensä - 337 000 euroa
- Oikaisut: + 2,4 htv (+ 93 000 euroa), osuus muista toimintamenoista + 42 000 euroa, vaikutus yhteensä + 135 000 euroa.

Näin ollen resurssitarpeen arvioitu muutos on yhteensä - **3,6 htv ja - 202 000 euroa**, minkä Tullihallitus esittää vähennyksenä vuoden 2004 määrärahoihin. Resurssilaskelman pohjana käytettyjen autojen, moottoripyörien ja pakettiautojen kokonaismäärää on laskettu 35 000 (arvion pohjana 9 900 verotuspäätöstä 1 - 4 kk / 2003 + verottamaton osuus myönnettyistä siirtoluvista) verrattuna lisäbudjettiehdotukseen ja uusien autojen lukumääränä on pysynyt 130 000 ja uusien moottoripyörien arvioitu tuontimäärä on 6 000.

1.3.3 EMCS-järjestelmän kehittäminen

EMCS eli Excise Movement and Control System - hankkeen toteutuksesta ja rahoituksesta on annettu päätösehdotus (Euroopan Parlamentin ja neuvoston päätös, valmisteveronalaisten tuotteiden liikkumisen ja valvonnan tietokoneistamisesta (KOM (2002) 757 lopullinen). Myös Suomi on sitoutunut hankkeeseen. Tullihallitus on ehdottanut hankkeelle määrärahoja TTS-ehdotuksessaan 2004 - 2007 ja nyt aikataulun selvittyä esitetään järjestelmän kehittämisestä aiheutuvien menojen sisällyttämistä tullilaitoksen määrärahoihin.

Komission teettämässä toteutettavuustutkimuksissa on painotettu kansallisen projektihenkilöstön tarvetta aloittaa valmistautuminen 6 kuukautta ennen varsinaisen projektin käynnistämistä, mistä päätetään kuluvan vuoden kesäkuussa. Tämän vuoksi Tullihallitus esitti vuoden 2003 I lisätalousarvioesityksessään määrärahoja 6 henkilön palkkaamiseksi jo vuonna 2003, koska Tullihallituksella ei nykyisillä resursseilla ole mahdollisuutta osoittaa hankkeelle tarvittavaan henkilöstöä. Valtiovarainministeriön Eduskunnalle jättämässä esityksessä I lisätalousarvioksi on esitetty tähän tarkoitukseen 350 000 euroa.

EMCS-järjestelmän kehittäminen on pitkäaikainen projekti, joka komission valmisteleman aikataulun mukaan alkaa vuonna 2003 ja päättyy vuonna 2009. Tullihallituksen tavoitteena on aloittaa järjestelmän kehittäminen tänä vuonna 6 henkilön voimin ja jatkaa sitä samoin resurssein vuoden 2004 ajan, jolloin systeemimääritysten tulisi komission asettaman aikataulun mukaan olla tehtynä. Tämän jälkeen päästäisiin toteutukseen, jossa varsinainen järjestelmä rakennetaan ja testaan tehtyjen määrittelyjen pohjalta.

Vuonna 2004 aiheutuvat kustannukset EMCS-järjestelmän rakentamisesta ovat puolivälissä vuotta 2003 palkattavien 6 henkilön projektityön jatkumisesta aiheutuvat kustannukset. Kustannusten muutos vuonna 2004 verrattuna vuoteen 2003 on palkkamenoista 116 700 euroa ja muista

toimintamenoista 56 000 euro, yhteensä 172 700 euroa. Tullihallitus esittää vuoden 2004 määrärahoihin lisättäväksi **172 700 euroa** EMCS-järjestelmän rakentamisen jatkamiseksi.

1.3.4 Siirtoluvat ja -vakuutukset

Tullilaitos on joulukuussa 1999 tehnyt Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa sopimuksen, jolla tullilaitos on sitoutunut myöntämään Ajoneuvohallintokeskuksen puolesta siirtolupia- ja vakuutuksia, joita säännökset edellyttävät siirrettäessä Suomen alueella rekisteröimättömiä ajoneuvoja. Sopimus koskee siirtovakuutuksen myymistä, siirtoluvan myöntämistä, siirtoluvan ja siirtovakuutuksen maksun perimistä ja tilittämistä Ajoneuvohallintokeskukselle sekä muita näihin toimiin liittyviä tehtäviä. Sopimuksen mukaan Ajoneuvohallintokeskus maksaa korvauksen tullilaitokselle aiheutuneista kustannuksista; koska tullilaitos on bruttobudjetoitu virasto, tullilaitos on siirtänyt saamansa korvauksen edelleen valtion talousarvioon.

Sopimusta solmittaessa tullilaitos ei pyytänyt lisäresursseja johtuen siitä, että toiminnan arvioitiin olevan niin pienimuotoista, että se kyetään järjestämään olemassa olevin resurssein. Käytäntö on kuitenkin osoittanut, että siirtolupien ja -vakuutusten myöntäminen sitoo henkilöresursseja huomattavan määrän ja erityisesti Eteläisen tullipiirin alueella, jossa muutoinkin on ollut kireähköt henkilöresurssit. Vuonna 2002 on myyty 49 978 siirtolupaa ja vuonna 2003 autoverotuksen muutosten myötä on arvioitu myytävän yli 71 000 siirtolupaa. Vuonna 2004 siirtolupien myynnin arvioidaan laskevan 70 000 kappaleeseen. Siirtolupiin- ja vakuutuksiin kulunut työaika on ollut pois tullilaitoksen varsinaisista tehtävistä ja ilman lisäresursseja tilanne on muuttumassa entistä huonompaan suuntaan. Vuonna 2003 siirtolupien ja -vakuutusten myynti sitoo arviolta 16 henkilötyövuotta ja vuonna 2004 arvioitu htv-määrä on 15.

Vuonna 2002 on myös tehty tutkimus, jolla on selvitetty toimintaan sitoutunutta työaika. Tutkimuksen tulokset osoittivat työajan per myönnetty siirtolupa olevan suurempi kuin mitä sopimusta tehtäessä oli arvioitu, minkä vuoksi Ajoneuvohallintokeskus päivitti siirtolupien hinnat kustannuksia vastaavalle tasolle ja vastaavasti päivitettiin myös Ajoneuvohallintokeskuksen tullilaitoksen tuolarviotilille maksaman kustannuskorvauksen tasoa.

Tullihallitus esitti vuoden 2003 I lisäbudjetissa määrärahoja siirtolupien ja -vakuutusten myöntämisestä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi; valtiovarainministeriön Eduskunnalle jättämässä esityksessä I lisätalousarvioksi on tähän tarkoitukseen esitetty 700 000 euroa. Koska siirtolupien ja -vakuutusten myöntäminen on jatkuvaa toimintaa, Tullihallitus esittää, että tämä siirtolupien ja -vakuutusten myöntämisestä aiheutuvat kustannukset kattava määräraha säilytetään tullilaitoksen vuoden 2004 määrärahoissa ottaen huomioon vähennyksenä **60 500 euroa** myönnettävän lukumäärän ennakoitun laskun johdosta. Näin estetään tilanne, jossa tullilaitos joutuu valitsemaan, kohdistetaanko resurssit toisen viranomaisen puolesta tehtävään toimintaan ja samalla laiminlyödään omia tehtäviä, vai toimintaanko toisin päin.

1.3.5. Itärajan toimipaikat

Tullilaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelmissa vuosille 2003 - 2006 samoin kuin vuosille 2004 - 2007 on tuotu esille Itärajan joidenkin rajanylityspaikkojen ruuhkautuminen. Myös talouspoliittinen ministerivaliokunta on ottanut kantaa syntyneeseen tilanteeseen ja päättänyt 4.3.2001, että Nuijamaan ja Vaalimaan rajanylityspaikkoja tullaan kehittämään: Kummallakin rajanylityspaikalla toteutetaan pikaiset tiekaistajärjestelyt ja Nuijamaalla aloitetaan uuden rajanylityspaikan suunnittelu.

Tullihallitus on esittänyt toiminta- ja taloussuunnitelmissaan, että tarvittava henkilöresurssien lisäys on Nuijamaalla 20 htv, Vaalimaalla 6 htv ja Kortessalmella 7 htv, yhteensä 33 htv. Vuokramenojen ennakoitu lisäys vuonna 2004 on Nuijamaalla 268 500 euroa ja Kortessalmella 50 500 euroa.

Investointien osalta tullilaitoksen toimintamenomomentille on toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2004 - 2007 esitetty lisättäväksi kalusteiden, kulunvalvonnan ja huoltovälineiden osuus 286 000 euroa ja valvontavälineistön investointeja on esitetty rahoitettavaksi Interreg-rahoituksen kautta (laskettu yhteissumma 452 000 euroa, josta puolet Interreg-momentille 28.01.62 ja puolet EU-rahoitusta).

Tullihallitus esittää, että tullilaitoksen määrärahoihin vuodelle lisätään Itärajan toimipaikkojen palkkamenojen kasvusta 1 283 000 euroa, vuokramenojen kasvusta 319 000 euroa ja investointien kasvusta 268 000 euroa, yhteensä **2 337 000 euroa**.

1.3.6 Liikuteltavat läpivalaisulaitteet

Liikuteltavien läpivalaisulaitteiden osalta tullilaitokselle on myönnetty määrärahat liikuteltavien läpivalaisulaitteen hankkimiseksi. Talousarvioesityksessään Tullihallitus esitti määrärahat hankintojen ja ylläpitokulujen rahoittamiseksi mutta ei esittänyt määrärahoja käyttöhenkilöstön palkkausmenoihin, koska arvio oli, että henkilöresurssit voidaan siirtää toisista tehtävistä liikuteltaviin läpivalaisulaitteisiin. Kun myöhemmin perustettiin työryhmä valmistelemaan hankintoja, työryhmän esittämä miehitys ja osaaminen läpivalaisulaitteiden tehokkaan toiminnan vaatimaksi miehitykseksi oli huomattavasti suurempi kuin mitä alunperin oltiin arvioitu. Tämän vuoksi Tullihallitus esitti toiminta- ja taloussuunnitelmassaan vuosille 2004 - 2007 määrärahoja myös käyttöhenkilöstön osalta.

Tullihallitus esittääkin, että tullilaitoksen määrärahoihin vuodelle 2004 lisätään 12 henkilötyövuoden lisäyksen mahdollistava määräraha **466 500 euroa**.

Muistio nro 3

MOMENTTI 28.40.70

1. Rajavalvonnan tehostaminen ja automatisointi (Lipre)

Valvontatoimintaa palveleva rekisterikilpien ja containerien tunnistajärjestelmä (Lipre) on ollut tuotantokäytössä Vaalimaalla vuoden 2002. Käytön avulla on pyritty selvittämään sen soveltuvuutta tullilaitoksen tarpeisiin ja toimivuutta Suomen olosuhteissa. Saatujen kokemusten perusteella Lipre-järjestelmä halutaan laajennettavaksi suunnittelukaudella koko maan merkittävimpiin rajanylityspaikkoihin. Järjestelmään tullaan kytkemään hälytykset tullin omista ja PTR--viranomaisten rekistereistä: Maarajan rajanylityspaikoille ja satamiin sijoitettavilla järjestelmillä voidaan liikennevirrasta poimia valvontaviranomaisia kiinnostavat tapaukset etukäteen tallennettujen hälytysten perusteella, mikä minimoi lailliselle liikenteelle aiheutuvat haitat. Poliisi- ja rajaviranomaiset ovat alustavasti ilmoittaneet valmiutensa osallistua järjestelmän käyttöönoton kustannuksiin. Lisäksi EU:n petoksantorjuntavirasto (OLAF), joka on rahoittanut kokeiluvaihetta merkittävästi, on ilmoittanut valmiutensa jatkorahoitukseen.

EU:n laajentuessa 2004 Baltian maihin sähköisen valvonnan merkitys nousee entistä tärkeämmäksi oletettavasti yhä kasvavien ajoneuvo- ja kuljetusyksikkövirtojen valvonnassa, sillä myös EU:n sisäliikenteessä se on tehokas keino havaita ja pysäyttää kohteet, joita koskien on olemassa ennakkotietoa mahdollisista säännöstenvastaisuuksista. Koska myös toisten viranomaisten tietojärjestelmissä olevat tiedot on tarkoitus saada kytkettyä mukaan kehitettävään hälytysjärjestelmään, Lipre-järjestelmä tarjoaa mahdollisuuden varsin kattavien tietojen tuella tapahtuvaan valvontaan sekä tulli- että poliisi- ja rajaviranomaisille.

Lipre-laitteisto tulnaisiin sijoittamaan tärkeimpiin rajanylityspaikkoihin, joista joissakin satamissa (esimerkiksi Haminassa, Kotkassa, Hangossa ja Helsingissä) operaattorit ovat hankkineet tai hankkimassa vastaavia laitteistoja omalla kustannuksellaan ja toiveissa on tullilaitoksenkin voivan hyödyntää niitä, mikä tosin edellyttänee, että tullilaitos osallistuu laitteistoista aiheutuvien kustannusten maksamiseen. Sen sijaan muualla tullilaitoksen on hankittava laitteistot itse: Kohteina tulisi olemaan käynnissä olevien Vaalimaan ja Imatran lisäksi Niirala, Nuijamaa, Vartius ja jotkin muutkin itärajan rajanylityspaikat sekä Tornio.

Tarvittava laitteisto ja sen asennus aiheuttaa merkittävän kertakustannuksen kutakin sijoituspaikkaa kohden ja lisäksi maksettavaksi tulee myös ylläpitokustannuksia. Hankintakustannukset laitteistoa kohden vaihtelevat riippuen mm. tarvittavista tie- ja kaapelointijärjestelyistä samoin kuin siitäkkin, onko laitteisto kiinteä vai siirrettävissä paikasta toiseen. Nyt vallitsevan käsityksen ja hintatietojen perustella vuonna 2004 toteutettaviksi haluttavien Lipre-hankintojen sijainnit ja kustannukset olisivat seuraavat (muutos verrattuna toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2004 - 2007 on tieto Helsingin satamalaitoksen osallistumisesta rahtisatamiensa hahmontunnistusjärjestelmien rakentamiseen, jolloin jäljelle jäisi Katajanokka ja Eteläsatama):

Imatran laajennus	160 000 euroa
Niirala	250 000 euroa
Nuijamaa	450 000 euroa
Tornion silta	400 000 euroa
Katajanokka, Eteläsatama	500 000 euroa

Näiden kohteiden yhteiskustannus olisi arviolta 1 760 000 euroa, josta puolet eli 880 000 euroa tulisi kansallisesti maksettavasti olettaen, että EU rahoittaa toisen puolen. Tullihallitus esittää kansallisesti maksettavaksi tulevan osuuden **880 000 euroa** lisäämistä tullilaitoksen määrärahoihin momentille 28.40.70 kaluston hankinta. Mikäli poliisi- ja rajaviranomaiset esittävät itselleen osuutta näiden kohteiden rakentamiskustannuksista, heidän osuutensa on vähennettävissä tullilaitoksen osuudesta.

28 . 40 . 21

Tullilaitos

vuosi 2004

Menojen ja tulojen erittely:

euroa

Bruttomenot, muut toimintamenot 129 972 300

Bruttotulot, EU-tuet 600 000

Huumekoiratoiminta 30 000

Nettomenot 129 342 300

Edelliseltä vuodelta siirtyvän määrärahan käyttö 69 700

Määrärahan tarve 129 412 000

2003 I lisätalousarvio..... 6 750 000

2003 määräraha 116 164 000

2002 tilinpäätös 114 117 781

MOMENTTI: 28.40.21

TULLILAITOS	2002	2003	2004
	TP	TA	TMAE
MENOT (1 000 euroa)			
Palkkaukset	88 897,9	96 468,3	100 850,1
Muut kulutusmenot	22 966,0	23 951,6	24 124,6
Investoinnit	3 160,9	5 076,6	4 997,6
Yhteensä	115 024,8	125 496,5	129 972,3
TOIMINTAMENOMOMENTILLE NETTOUTETTAVAT TULOT (1 000 euroa)			
EU-tuki	802,8	601,0	600,0
Huumekoiratoiminta	104,1		30,0
Yhteensä	906,9	601,0	630,0
Nettomenot	114 117,9	124 895,5	129 342,3
Talousarvioketys	111 227,0	116 164,0	125 612,0
Määrähan siirto UM	76,5		
Lisätalousarvio	1 007,0	6 750,0	
Määrärahakehys	112 310,5	122 914,0	
Tieliikelaitoksen määrärahan käyttö/käyttöoikeus	1 087,4		
YM momentin käyttöoikeus	277,0		
Kehyksen muutosesitys			3 800,0
Talousarvioketys (sisältää sis.määrärahasiirrot ja käyttöoikeudet)	113 674,9	122 914,0	129 412,0
Siirtomäärärahakannan muutos	9 050,8	9 239,1	6 498,0
[(Säästö(+)/säästön käyttö (-)] /TA-kehys	-442,9	-1 981,5	69,7
Siirtomäärärahakanta 31.12.	2 012,4	31,0	100,6
Henkilöstömäärä (HTV)	2 428,3	2 548,8	2 593,2
		56,2	44,4
Muut toimintamenot	22 966,0	23 951,6	24 124,5
- eriteltyt suurimmat menoerät yhteensä	21 876,9	22 794,0	22 971,3
-- toimitilat	8 467,1	9 404,6	9 750,6
-- matkat	1 816,6	1 691,3	1 691,4
-- terveys ja virkistysmenot	363,0	673,0	673,1
-- atk-tietoliikenne ja käyttöpalvelumenot	4 766,7	3 918,6	3 919,0
-- atk-konsulttipalkkiot	825,7	1 145,2	945,3
-- virkapuvut	352,1	398,2	398,3
-- puhelinmenot	1 239,9	1 275,6	1 275,7
-- postimenot	456,4	485,0	485,1
-- kuljetusvälinemenot	680,5	733,4	733,4
-- toimistomenot	786,2	869,3	869,3
-- muut palvelumenot	2 122,8	2 199,9	2 230,1
- muut erittelemättömät menot yhteensä	1 089,1	1 157,5	1 153,2
Investoinnit	3 160,9	5 076,6	4 997,6
- kuljetusvälineet	817,6	542,1	542,1
- atk-laitehankinnat, hankkeet	1096,9	2 614,6	2 730,6
- kalustehankinnat	352,0	410,9	410,9
- muut koneet ja laitteet	913,9	1 431,6	1 231,6
- muut investoinnit	55,7	82,6	82,6
- omaisuuden myynti/tappio	-75,2	5,0	